

DOLNY ŚLĄSK

dobra perspektywa
www.dolnyslask.pl

Prawidłowa ocena oddziaływania na środowisko

jako warunek uzyskania dofinansowania w ramach RPO WD

Agata Kopec

Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego
– Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym

Zasada pierwszeństwa prawa wspólnotowego
oraz uwzględnienie obowiązku prowspólnotowej wykładni
przepisów prawa krajowego.

Beneficjenci w związku z finansowaniem przedsięwzięć ze środków pochodzących z budżetu Wspólnoty Europejskiej muszą wskazać przeprowadzenie postępowania OOŚ przez właściwe organy z uwzględnieniem w/w zasad.

- W opinii Komisji Europejskiej **istnieje niezgodność** polskich przepisów prawnych z wymogami dyrektywy 85/337/EWG Rady z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (dyrektywy OOS).
- **Komisja Europejska obliuguje do dostosowania polskiego prawa** do przepisów wyżej wymienionej dyrektywy i do czasu wprowadzenia odpowiednich zmian w prawie polskim będzie akceptowała jedynie te inwestycje, dla których strona polska wykaże przeprowadzenie oceny środowiskowej zgodnie z prawem wspólnotowym.
- 15 listopada 2008r. weszła w życie ustawa z dnia 3 października 2008r. o *udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.*
- od 15 listopada 2010r. obowiązuje Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Przepisy te zapewniają pełną transpozycję dyrektywy OOS.

Dyrektywa Rady nr 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dyrektywa OOS);

Dyrektywa Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dyrektywa OOS);

Dyrektywa Rady nr 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory;

Dyrektywa Rady nr 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa;

Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowiska (ustawa OOS);

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko;

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (obowiązujące od dnia 15 listopada 2010r.).

Rola Beneficjentów

- Przygotowanie projektu zgodnie ze standardami procedury OOŚ
- **Dbanie o jakość ekspertyz środowiskowych zleczanych firmom zewnętrznym! – początek problemów!**

Rola Instytucji Zarządzających

- Podejście merytoryczne (środowiskowe) i formalistyczne (proceduralne)
- Weryfikując wnioski o dofinansowanie właściwa instytucja musi sprawdzić czy prawidłowo i rzetelnie przeprowadzono postępowanie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (w tym na obszary Natura 2000) tj. **czy dochowano wymogów proceduralnych**, a nie czy rozstrzygnięcie było słuszne!

Rola organów administracji

- Konstruowanie uzasadnień do postanowień i decyzji OOŚ w sposób zindywidualizowany i wyczerpujący
- **Nieprzejrzysta dokumentacja stanowi zagrożenie dla wykorzystania środków przez Beneficjenta!**

Rola Komisji Europejskiej

Komisja Europejska weryfikując bądź kontrolując projekt **opiera się przede wszystkim na zgodności z dyrektywami!!!**

Zezwolenie na inwestycje (ang. development consent) to decyzja właściwej władzy administracyjnej lub władz, na podstawie której wykonawca ma prawo do wykonania przedsięwzięcia. Pojęcie „zezwolenia na inwestycję” dotyczy decyzji wydawanej w jednym lub wielu etapach.

Zdaniem KE, przez zezwolenie na inwestycję należy rozumieć zbiór niezbędnych decyzji koniecznych do uzyskania w procesie inwestycyjnym warunkujących rozpoczęcie prac (od rozstrzygnięć środowiskowych, poprzez dotyczące wyboru lokalizacji przedsięwzięcia, po regulujące szczegółowe kwestie techniczne), którego ostatnim etapem jest **pozwolenie na budowę** (ewentualnie inna z decyzji administracyjnych kończących proces inwestycyjny, jeżeli dla danego przedsięwzięcia przepisy prawa nie przewidują możliwości uzyskania pozwolenia na budowę).

Przedsięwzięcie

zamierzenie budowlane lub inną **ingerencja w środowisko** polegająca na przekształceniu lub zmianie sposobu wykorzystania terenu, w tym również na wydobywaniu kopalin;

przedsięwzięcia powiązane technologicznie kwalifikuje się jako jedno przedsięwzięcie, także jeżeli są one realizowane przez różne podmioty.

Grupy przedsięwzięć

- ▶ Przedsięwzięcia **mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (I grupa)** – obligatoryjnie podlegają OOS (ujęte w aneksie I dyrektywy OOS);
- ▶ Przedsięwzięcia **mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (II grupa)**, dla których obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko został ustalony w wyniku przeprowadzenia postępowania kwalifikującego – tzw. screeningu (ujęte w aneksie II dyrektywy OOS);
- ▶ Przedsięwzięcia **mogące znacząco oddziaływać na obszary NATURA 2000**, a nie będące bezpośrednio związane z ochroną tego obszaru lub nie wynikające z tej ochrony (**tzw. III grupa**);

Prawidłowe przeprowadzenie postępowania OOŚ przez właściwy organ ma na celu zminimalizowanie zagrożeń w realizacji projektu wynikających z możliwości:

- ✓ zaskarżenia decyzji przez strony postępowania i opóźnienia przygotowania przedsięwzięcia;
- ✓ niedoszacowania kosztów, które beneficjent będzie musiał ponieść w związku z wdrażaniem rozwiązań minimalizujących lub kompensujących oddziaływanie przedsięwzięcia na środowisko;

Prawidłowe przeprowadzenie postępowania OOŚ przez właściwy organ ma na celu zminimalizowanie zagrożeń w realizacji projektu wynikających z możliwości:

- ✓ zakwalifikowania niezidentyfikowanego w postępowaniu OOŚ negatywnego oddziaływania jako szkody w środowisku w rozumieniu ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie;
- ✓ odrzucenia przez KE wniosku o dofinansowanie dla „dużego” projektu w rozumieniu art. 39 rozporządzenia nr 1083/2006;
- ✓ odmowy przyznania dofinansowania przez właściwą instytucję albo wstrzymania finansowania projektu i obowiązku zwrotu środków.

Problemy z OOŚ

- brak wariantowania
 - niewłaściwa skala rozważań
- ograniczenie opcji wariantowych do dwóch wariantów:
 - a) polegającym na niepodejmowaniu przedsięwzięcia,
 - b) najkorzystniejszym dla środowiska,
- kawałkowanie inwestycji
 - salami-approach: zaniżanie oddziaływania

Obecne wymagania: wariant proponowany przez wnioskodawcę oraz racjonalny wariant alternatywny, wariant najkorzystniejszy dla środowiska.

Ocena formalna

- ❑ Kryteria wyboru operacji finansowanych w ramach RPO WD na lata 2007-2013
- **Kryterium 7.** Procedura oceny oddziaływania na środowisko –
Czy prawidłowo zastosowano wymaganą procedurę oceny oddziaływania na środowisko?
 - Załącznik **4a** Formularz do wniosku o dofinansowanie w zakresie OoŚ;
 - Niezbędna dokumentacja środowiskowa na potrzeby aplikowania o środki unijne;
 - Załącznik **4b** Zaświadczenie organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000.
- Kryterium uzupełniające.

Dokumentowanie postępowania OOŚ na potrzeby wniosku o dofinansowanie

Dokumentacja do **Załącznika 4a** :

- 1) decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach wraz z uzasadnieniem
- 2) streszczenie w języku niespecjalistycznym informacji zawartych w raporcie OOŚ
- 3) dokumenty z przebiegu procedury OOŚ (dokumentacja środowiskowa):

➤ Wyniki konsultacji z właściwymi organami administracji publicznej:

- postanowienie w przedmiocie istnienia/braku obowiązku przeprowadzenia OOŚ, wraz z opiniami właściwych organów – **gr. II** (postanowienie wraz z opiniami właściwych organów w przypadku zapytania o zakres raportu – **gr. I**);
- postanowienia oraz opinie organów w przedmiocie uzgodnienia środowiskowych warunków realizacji przedsięwzięcia.

➤ Wyniki konsultacji społecznych (uwagi i wnioski muszą być w uzasadnieniu decyzji środowiskowej, w przypadku przeprowadzenia rozprawy administracyjnej otwartej dla społeczeństwa – protokół z rozprawy).

Problemy w dokumentacji dot. kwestii środowiskowych

1. brak dołączenia pełnej dokumentacji z postępowania OOS do wniosku o dofinansowanie;
2. brak w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach informacji o przeprowadzonych konsultacjach społecznych, o rozpatrzonych uwagach i wnioskach w ramach konsultacji społecznych, czy też informacji o przeprowadzeniu analizy wariantów w raporcie, co jest uchybieniem proceduralnym;
3. niezgodność zakresu przedsięwzięcia pomiędzy decyzją środowiskową, a decyzją inwestycyjną m.in. pozwoleniem na budowę;
4. nieprawidłowe zakwalifikowanie przedsięwzięcia do odpowiedniej grupy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004r. oraz do Aneksu I, II dyrektywy Rady nr 85/337/EWG (dyrektywa EIA), w tym także nieprawidłowe pojmowanie pojęcia „urban development project”;

Problemy w dokumentacji dot. kwestii środowiskowych

5. brak pełnych badań terenowych bądź opieranie się na nierzetelnych lub nieaktualnych danych naukowych;
6. nieuwzględnienie łącznego oddziaływania przedsięwzięć powiązanych technologicznie;
7. brak oceny oddziaływania na obszary Natura 2000;
8. brak rozważenia alternatyw bądź pominięcie niektórych z dostępnych wariantów;
9. nieuwzględnienie uzyskanych wyników oceny;
10. brak albo nieadekwatne działania minimalizujące lub kompensujące.

Dokumentowanie postępowania OOŚ na potrzeby wniosku o dofinansowanie

Załącznik 4b Zaświadczenie organu odpowiedzialnego za obszary NATURA 2000

Organem właściwym do wydania zaświadczenia jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska.

W zaświadczeniu organ wskazuje, że dany projekt nie wywrze istotnego oddziaływania na obszar Natura 2000 ze względu na:

- a) jego rodzaj i charakterystykę,
- b) usytuowanie, w tym odległość od obszarów Natura 2000 - zarówno już oficjalnie wyznaczonych czy przekazanych do Komisji Europejskiej przez rząd polski, jak i tych znajdujących się na nieoficjalnej liście przygotowanej przez organizacje ekologiczne ;
- c) rodzaj i skalę możliwego oddziaływania projektu w kontekście celów, dla których zostały (lub mają zostać) utworzone obszary Natura 2000 (należy pamiętać, że oceny oddziaływania na dany obszar Natura 2000 dokonuje się w kontekście celów ochronnych, jakim ma służyć ten obszar).

Obszary Natura 2000

Na Dolnym Śląsku obecnie wyznaczonych jest **9 obszarów specjalnej ochrony ptaków i 87 obszarów ochrony siedlisk** z czego, 31 obszary to nowe obszary „proponowane”, a 13 to powiększenia obszarów już zaakceptowanych przez Komisję Europejską.

Polskie obszary Natura 2000:

<http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000/>

http://wroclaw.rdos.gov.pl/images/obszary_natura_ds.pdf

Ocena strategiczna

Kryteria wyboru operacji finansowanych w ramach RPO WD na lata 2007-2013

Strategiczne Kryteria Wyboru Projektów

- **Kryterium 5.** Zgodność projektu z polityką zrównoważonego rozwoju regionu
- Kryterium kluczowe

Zarząd Województwa, uwzględniając opinie (w zakresie kwestii środowiskowych) Menedżera ds. Środowiska, Regionalnego Konserwatora Przyrody i przedstawiciela organizacji pozarządowych ekologicznych w Komitecie Monitorującym RPO WD zajmujących się zagadnieniami ochrony środowiska naturalnego, podejmuje ostateczną decyzję w formie uchwały o wyborze projektów do dofinansowania, o odrzuceniu projektów lub o umieszczeniu projektów na liście rezerwowej.

Institucja odpowiedzialna za weryfikację wniosku o dofinansowanie nie ma prawa do kwestionowania prawidłowości rozstrzygnięć merytorycznych zapadłych w sprawach administracyjnych prowadzonych przez kompetentne organy administracji publicznej (np. co do zgody bądź odmowy realizacji przedsięwzięcia w określonym wariantcie, co do szczegółowych warunków środowiskowych wskazanych do wykonania beneficjentowi), może jedynie odmówić przyznania dofinansowania, jeżeli stwierdzi występowanie nie dających się usunąć uchybień co do wymogów proceduralnych wynikających z dyrektywy OOŚ.

Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego
Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
Wybrzeże Słowackiego 12-14
50-411 Wrocław

rpo@dolnyslask.pl

www.rpo.dolnyslask.pl

www.umwd.pl

Dziękuję za uwagę

Szkolenie współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Pomocy Technicznej Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 oraz z budżetu Samorządu Województwa Dolnośląskiego.

DOLNY ŚLĄSK

dobra perspektywa
www.dolnyslask.pl